

Matumuuna Inatsisartut Suleriaasiat § 33 najoqqutaralugu aalajangigassatut siunnersuummik nassiussivunga:

Naalackersuisut nuna tamakkerlugu puigortunngortunik ataqatigiissaarisussamik pilersitsinissaannut suliniummik misissuinissaanik peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangigaassaattut siunnersuut. Misissuinerup inernera UPA2024-mi saqqummiunneqassaaq.

(Inatsisartuni ilaasortaq Paneeraq Olsen, Naleraq)

Tunngavilersuut:

Inuit amerliartuinnartut nappaataat puigortunngortutut suussuserneqartalerpoq. Naalackersuisut § 37 tunngavigalugu puigortunngortunut iliuusissatut pilersaarut pillugu apeqquteqaateqarninni¹ ilaatigut akissutaanni takuneqarsinnaavoq ukiut tamaasa inuit 40 missaat puigortunngortutut suussusersineqartalersut. Naatsorsuutigineqarpoq 2020-mi inuit 291 puigortunngorsimassasut, 2030-mi 418².

Amerlanertigut inuup ilaqutaasa tamanna malugeqqaartarpaat اساسamik eqqarsartaatsikkut allanngorsimanagerat; tassani inuup pissusia, eqqiluisaarnera aamma eqqaamasaqarsinnaanera malunnaateqarluartumik allanngoriartortoq. Inuup ilaqutaasa allannguutit ajornerusumut ersarinnerusumik takuneqarsinnaaleraangata, ilaquuttat sumut saaffiginninnissartik nalusanngilaat, inuk puigortunngortoq eqqarsartaatsikkut allanngornerit nammineq takusinnaasanngimmagit aamma taamaattumik imminut isumagisinnaajunnaartarpoq.

Tamatuma saniatigut piffissaq sivisooq ingerlasinnaasarpoq eqqarsartaatsikkut sanngiillineq puigortunngornertut suussusersinissaanut, pineqartoq piffissaq sivisuup ingerlanerani misissorteqattaassammat. Piffissap ingerlanerani ilaquuttat annikilliortarput aamma ikiorserneqarnerit siunnersorneqarnerillu suut pisariaqarnersut aamma sumut saaffiginninnissartik

¹ https://ina.gl/documents/para3637/2021/svar/082_2021_demens_PANOL_akissut.pdf

² https://ina.gl/documents/para3637/2021/svar/082_2021_demens_PANOL_akissut.pdf

naluaat. Taamatut pisoqartarpoq sumiluunniit – illoqarfimmi nunaqarfimmiluunniit – najugaqaraanni, tassami kommunit ikittuinnaat puigortunngortunik ataqatigiissaarisunik peqartarmata aamma puigortunngorneq pillugu paasissutissat amerlanertigut utoqqaat angerlarsimaffiini plejehjemminiluunniit nassaassaasarmata.

Inuit eqqarsartaatsimikkut sanngiilliartortut tassaagajunnerupput inuit 60 sinnerlugit ukiullit, kisianni nalinginnaaleriartorpoq inuit eqqarsartaatsimikkut sanngiillisut inuusussiartornerat, tamannali uppersaatissaqartinngilara, kisianni kommunit ilaat puigortunngortut plejehjemmini utoqqaalluunniit angerlarsimaffiini inissittarpaat qanorluunniit ukioqaraluarpata.

Ullumikkut kommunit tamarmik puigortunngortunik ataqatigiissaarisooqanngillat aamma nuna tamakkerlugu soqanngilluinnarpoq, naak puigortunngortut ukiut tamaasa amerliartuinnaraluartut.

Nuannaarutissaavoq nunatsinni agguaqatigiissillugu utoqqaaneruleriartoratta imaluunniit siornatigornit sivisunerusumik inuusinnaaleratta. Utoqqaat amerliartornerini pingaaruteqarluinnarpoq utoqqaligaanni nappaatigineqartartut ukkatarinerulernissaat. Nappaatit ilagaat puigortunngortarneq. Ukiut tamaasa puigortunngortutut suussusersineqartartut 40-ppata tamanna pimoorunnerusariaqarparput aamma ilaqquttat inuillu eqqarsartaatsikkut sanngiillisut qanoq ikiorsinnaanerlugit. Nunatsinni innuttaasut tamaasa nunaqarfimmi illoqarfinniluunniit najugaqarpata tunngaviatigut assigiimmik pisortanit ikiorneqarnissaannut periarfissaqartariaqarput, ingammik unammilligassanik nutaanik, soorlu eqqarsartaatsikkut sanngiillineq eqqarsaatigalugu. Sumut saaffiginninnissaq naluneqalersarpoq aamma kommunimut saaffiginnikkaanni akissutaagajuppoq peqqinnissaqarfimmut saaffiginnittoqassasoq, taannalu kommunimut innersuussisoq. Allatut oqaatigalugu aqqissuussinermi maleruutiinnartunngortinneqartarpoq saaffissamik periarfissinneqarani, aamma piffissaq ingerlanerani inuk eqqarsartaatsimigut sanngillisimasoq suli sanngiilliartussaaq. Aamma pineqartup ilaqtai annikilliortarput periussissaaruttarlutillu. Innuttaasut taamatut atugassaqartissinnaanngilagut.

Tassani nuna tamakkerlugu puigortunngortunik ataqatigiissaarisumik pilersitsinikkut katersuuttitsissaaq ataqatigiissaarilluni, tapersorsorneqarnissamut periarfissanik ilitersuilluni, pikkorissaalluni, kiisalu sumiiffimmi kommunip aamma pisortat allat, soorlu peqqinnissaqarfiup

Naleraq

sulisuinut ilaqtutanullu, attaveqarfiinut innersuussisarluni. Tamakku saniatigut ilisimasanik katersuiffiusinnaavoq aamma suleqataaffiulluni assersuutigalugu Utoqqaat Illersuisuannut, Innarluit Illersuisuannut aamma suliffeqarfinnut allanut.

Taamaattumik Naalackersuisut nuna tamakkerlugu puigortunngortunik ataqatigiissarisutut pilersitsisoqarsinnaanersoq periarfissamik misissuinissaannik peqquneqarnissaat pisariaqarpoq. Misissuinerup inernera Inatsisartunut saqqummiunneqassaaq upernaakkut 2024 ataatsimiinnermi UPA2024.

Oqallilluarnissassinnik kissaappassi..

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Siunnersuut pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kinguneqassaaq. Nalilersinnaavara AC-mi atorfillip ukiumut akissarsiaatut naleqarnissaa, tassa 500.000 kr. miss., nuna tamakkerlugu puigortunngortunik ataqatigiissaarisussamik pilersitsinissamut periarfissamik misissuinermi atugassanik.

Namminersortunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Namminersortumut aningaasatigut kinguneqassanngilaq.

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Soqanngilaq.